

LEEDS DEC
LEEDS DEVELOPMENT EDUCATION CENTRE

Resursu ierobežotība pasaulē attīstības izglītības kontekstā. Stāsts par ūdeni.

Projekts “Skolas kā satelīti attīstības izglītībā” (Projekta Nr. DCI-NSA ED/20 09/202-219)

Projekts tiek īstenots Eiropas Komisijas (EK) projektu programmas „Non-State Actors and Local Authorities in Development - Public awareness and education for development in Europe” ietvaros ar Eiropas Savienības finansējumu un Sorosa fonda - Latvija līdzfinansējumu

Resursi un attīstības izglītība (I)

- Attīstības izglītība ļauj cilvēkiem attīstīt savu izpratni par starptautiskām attīstības prioritātēm, izzināt globālo problēmu izraisītājus un ietekmes, kā arī veicina personisku iesaisti un informētu lēmumu pieņemšanu.
- Attīstības izglītība dod cilvēkiem iespēju attīstīt prasmi domāt kritiski par sarežģītiem globāliem jautājumiem.

Resursi un attīstības izglītība (II)

- Resursu ierobežotība un taupība ir **būtisks attīstības izglītības jautājums**, kas iekļaujas šādās tēmās:
  - priekšstati par attīstību un nākotni
  - pasaules savstarpējā atkarība un dažādas pasaules sistēmas (ekoloģiskā sistēma, tirdzniecības sistēma)
  - vides un klimata jautājumi
  - miers un konflikti
  - humānā palīdzība
  - solidaritāte un taisnīgums
  - starpvalstu attiecības: koloniālisms
  - u.c.

Ūdens ir noslēpums, kuram nav garšas, nav krāsas, nav smaržas, kuru ir grūti aprakstīt.

Ūdens nav viela, kas nepieciešama, lai izdzīvotu. **Ūdens** ir pati dzīve.

/Antuāns de Sent - Ekziperī/

Ūdens jautājumi pasaulē

- Piekļuve ūdenim
- Piekļuve tīram dzeramajam ūdenim
- Zemes pārtuksnešošanās
- Iedzīvotāju skaita palielināšanās → ūdens resursu patēriņa palielināšanās
- Ūdens resursu taisnīga pārvaldīšana

Ūdens jautājumi Eiropā (I)

„**Ūdens patēriņa ziņā mēs dzīvojam pāri saviem līdzekļiem.** Lai īstermiņā novērstu ūdens trūkumu, esam ieguvuši arvien vairāk ūdens no virszemes un gruntsūdens krājumiem. Pārmērīga ekspluatācija nav ilgtspējīgs risinājums. Tā ļoti nelabvēlīgi ietekmē pārējā ūdens kvalitāti un daudzumu, kā arī no ūdens atkarīgās ekosistēmas”,
saka Eiropas Vides aģentūras izpilddirektore,
profesore Žaklīna Makgleida

Ūdens jautājumi Eiropā (II)

“**Mēs varam ietaupīt ārkārtīgi daudz ūdens,**” saka ES vides aizsardzības komisārs Stavrs Dims (Stavros Dimas). “Jāstimulē un jāveicina, lai Eiropas iedzīvotāji un rūpniecība taupītu ūdeni.”

Eksperti uzskata, ka, plašāk izmantojot ūdeni taupošas tehnoloģijas un veicot attiecīgus ekonomiskos pasākumus, ūdens patēriņš rūpniecībā, lauksaimniecībā un mājsaimniecībā varētu samazināties pat par 40 %.

Secinājumi

- Dabas resursi ir cilvēces dzīvības pamats
- Aktuāls jautājums gan mums, gan nākamajām paaudzēm
- Dabas resursi ir izsmeļami
- Cilvēku, dažādu organizāciju un valstu informētība, izpratne, lēmumi un rīcība būtiski ietekmē resursu izmantošanu un atjaunošanu
- Nevienlīdzīga situācija starp dažādām valstīm, indivīdiem piekļuvei resursiem, to izmantošanas iespējām

Sarežģīto jautājumu uzdošana

- **Kam** pieder resursi?
- Kuri resursi mums patiešām ir **vajadzīgi**? Bez kuriem mēs varētu iztikt?
- **Cik daudz** resursu mums nepieciešams?
- Vai es vēlos un vai varu patērēt mazāk, **domājot par citiem** (kaimiņiem, citu pilsētu, valstu, pasaules iedzīvotājiem)?
- Vai es vēlos un vai varu mainīt savus patērēšanas ieradumus **nākamo paaudžu labā**?

Nākotnes scenāriji

- **Kas būs nākamie svarīgie vai apdraudētie resursi?**

Informācija?

Piekļuve informācijai, spēja atrast, atlasīt un apstrādāt informāciju, datorprasmes

“... pāreja no ekonomikas, kas balstīta uz tādiem resursiem kā zeme, darbs un kapitāls uz ekonomiku, kur galvenie ražošanas komponenti ir **informācija un zināšanas**. Līdz ar to visefektīvākās modernās ekonomikas būs tās, kas ražos visvairāk informācijas un zināšanu un padarīs tās viegli pieejamas lielākajam skaitam cilvēku un uzņēmumu.” (2006.gads, „Lisabonas padome ekonomiskajai konkurētspējai un sociālajai atjaunotnei”, politikas dokuments)

Ko ES varu darīt?

- Attīstības izglītības līmeņi jeb posmi

informācija, interese (mani interesē globālas tematikas, ar interesi uzzinu jaunu informāciju, faktus)

izpratne, personīga sasaiste (arī es esmu iesaistīts globālajos procesos)

aktivitāte, darbība (es varu ietekmēt globālo procesu virzību, es pieņemu konkrētus lēmumus, daru noteiktas lietas, aktīvi iesaistot dažādās globālajās aktivitātēs, esmu aktīvs procesa dalībnieks) **jeb ko ES varu darīt?**

Ūdenim, tāpat kā reliģijai vai ideoloģijai, piemīt vara likt pārvietoties miljoniem cilvēku. Cilvēki migrē, kad viņiem ūdens pietrūkst. Cilvēki migrē, kad ūdens ir par daudz. Cilvēki apdzied ūdeni un cīnās par ūdeni. Katram cilvēkam ikvienā vieta uz planētas katru dienu ir nepieciešams ūdens.

/Mihails Gorbačovs/